

R. Andersen: Der har indenfor mit Parti ikke været noget Ønske om Udvalgsbehandling, men vi plejer jo ikke at modsætte os en saadan, naar Ønske derom fremkommer fra et andet Parti. Jeg skal derfor tillade mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning vedtoges dette Forslag.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om statsunderstøttede Biblioteker.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 4985).

Sagen sættes til Forhandling.

Slubsager: Det foreliggende Lovforslag tilsigter at bringe det folkelige Biblioteksarbejde ind under fastere Former, end det har været hidtil. Der har med Hensyn derpaa af Undervisningsministeriet været nedsat et Udvalg til at overveje disse Forhold. Udvalget har efter Afholdelse af en Række Møder, hvor disse Forhold er blevet gennemdrøftet, afgivet en Betænkning, som følger med det foreliggende Lovforslag som Bilag. I al Almindelighed er de folkelige Biblioteker baarne frem gennem et frivilligt Arbejde, og Udviklingen har naturligt ført med sig, at de enkelte Biblioteker er opstaaet rundt omkring i Landet uafhængigt af hinanden og har virket som ganske selvstændige Institutioner. Derved er der opnaaet den store Fordel for de enkelte Bibliotekers Vedkommende, at de Kredse, som har sluttet sig sammen om at oprette et Bibliotek, har betragtet dette som deres eget, og Interessen for Biblioteket har været større, end den vilde have været, hvis de vedkommende havde modtaget Bøger til Udlaan fra mere fjerntliggende Biblioteker.

Men Forholdet har ogsaa haft sine store Mangler. Det har nemlig ført med sig, at navnlig de smaa Biblioteker ikke har været i Stand til gennem tilstrækkelige Bogkøb at tilfredsstille den Trang til Læsning, der har været i Befolkningen, og det har i mangfoldige Tilfælde ført med sig, at de smaa Biblioteker har stagneret, fordi

de ikke har været i Stand til at skaffe sig tilstrækkeligt af Bøger, navnlig af oplysende Karakter. Dette har man følt ogsaa indenfor Bibliotekernes egen Kreds, og det har ført med sig, at navnlig en Række af de mindre Biblioteker har sluttet sig sammen for gennem fælles Indkøb af Bøger at udvide Virksomheden, ligesom der ogsaa har fundet Udveksling Sted af den Bogbestand, som de enkelte Biblioteker sad inde med. En særlig Form for Udviklingen har været de saakaldte Centralbiblioteker, som navnlig er kommet frem i de senere Aar. De har deres Udspring fra de store Købstadbiblioteker, som tilfredsstillende Læselysten ikke alene indenfor den store Kreds, der sluttede sig om dem indenfor vedkommende By, men ogsaa saaledes, at en Mængde Folk fra det omliggende Landdistrikt, der daglig eller jævnlig kom til Byen, var i Stand til at være med i Biblioteksarbejdet. Disse Centralbiblioteker har saaledes virket som en Slags Oplandsbiblioteker. Deres Arbejde er efterhaanden blevet mere omfangsrigt, idet det har strakt sig til videre Omraader end vedkommende By og dens Omland; dette gælder navnlig med Hensyn til den Del af Litteraturen, som det af økonomiske Grunde har været vanskeligst for de smaa Biblioteker at faa fat i, den dyrere Oplysningslitteratur.

Det første Centralbibliotek, vi fik herhjemme, var Amtsbiblioteket i Holbæk; derefter er fulgt en Række. Allerede for nogle Aar siden gik man fra Bevillingsmagtens Side over til at yde et særligt Tilskud til Centralbibliotekerne. De to første, der fik Tilskud, var Bibliotekerne i Holbæk og i Vejle. Derved blev disse Biblioteker i Stand til at ansætte faguddannede Bibliotekarere til Ledelse af Arbejdet og iværksætte en mere rationel Ordning af Forholdet mellem det store Bybibliotek og de mindre Biblioteker omkring paa Landet. Denne Udvikling har taget videre Fart, saaledes at der for Øjeblikket findes 7 Centralbiblioteker, nemlig foruden de nævnte i Holbæk og Vejle, endvidere i Silkeborg, Viborg, Lemvig, Esbjerg og Nykøbing Falster. Det, at der blev givet en særlig Bevilling til Centralbibliotekernes Oprettelse og Drift, har ført med sig, at en Række Købstæder rundt omkring i Landet har fattet stor Interesse for hele dette Spørgsmaal, og denne Interesse har givet sig Udslag deri, at de nu ogsaa er villige til at bringe betydelige økonomiske Ofre, for at de stedlige Biblioteker kan udvikle sig til at blive Cen-